

Ю.С. ОСИПОВ, президент Російської академії наук

Три ва знаменні ювілеї — 90-річчя від дня заснування НАН України і 90-річчя її видатного президента — відзначаємо разом не лише через формальний збіг дат. Безпрецедентне і плідне служіння Б.Є. Патона Академії наук на посаді її президента об'єднує ці ювілейні дати по суті. І сьогодні, коли ми говоримо «Академія наук України», то відразу промовляємо «Патон». Це високе ім'я впродовж кількох десятиліть є символом мудрості, великих досягнень, відданості науці та впевненості в майбутньому. Недарма одна з книжок, присвячена життєпису Бориса Євгеновича, має назву «Еверест на ім'я Патон». Цей образ точно відображає ту роль, яку він відіграє у світовій науці, і розкриває сенс життя славетного вченого.

НАН України пододала складний шлях становлення та розвитку, перетворившись на потужний науково-дослідний центр світу. Вона виростила не одне покоління визначних науковців, котрі прославили її своїми досягненнями і відкриттями. Гордістю Академії завжди були її наукові школи. Створення НАН України — це закономір-

ний результат розвитку науки і культури в Україні. Академія наук була давньою мрією української інтелігенції, виплеканою в затишку наукових кабінетів протягом кількох десятиліть. Символічно, що видатною особистістю, яка багато в чому визначила засади створення Академії наук України в умовах хаосу громадянської війни, особистістю, яка самовіддано боролася за становлення Академії, був її перший президент — петербуржець В.І. Вернадський. Він тоді стверджував: «Майбутнє в російсько-українському єднанні». Глибока взаємодія між нашими науковими спільнотами — Російською академією наук і Національною академією наук України триває попри негаразди пострадянського періоду. Беззаперечним свідченням історичного єднання наших академій може слугувати той факт, що багато вчених одночасно є членами обох академій. Нині відкривається нова сторінка в історії НАН України, у яку обов'язково будуть вписані новітні імена талановитих учених. У день ювілею Академії наук бажаю всім, хто пов'язав з нею своє життя, здоров'я, щастя і злагоди.

В.А. САДОВНИЧИЙ, президент Євразійської асоціації університетів, ректор Московського державного університету ім. М.В. Ломоносова

Пригадуючи віхи нашої історичної співпраці, не можу не дивуватися близькості наукових спільнот і багатоманітності спільних досягнень наукових шкіл Росії та України. Сьогоднішній ювілей Національної

академії наук України нерозривно пов'язаний із ювілеєм Б.Є. Патона, видатного вченого і неординарної людини. Він засновник і вже протягом 15 років президент Міжнародної асоціації академій наук, яка об'єднує націо-

нальні академії наук і низку наукових центрів. Ми також пишаємося тим, що Борис Євгенович — почесний доктор МДУ.

Історія НАН України — це історія творчості і праці багатьох поколінь учених. Назву імена кількох видатних російських науковців, які вийшли з українських наукових шкіл. Це відомий математик, фізик-теоретик М.М. Боголюбов, академік Б.В. Гніденко, який свій легендарний підручник «Теорія імовірності» видав у 1949 р. саме в Києві, академік О.А. Самарський — професор МДУ, якого я з гордістю називаю і своїм учителем, О.Ю. Ішлінський, який був директором Інституту математики АН України.

Українська земля завжди була щедрою на таланти. Пригадую пам'ятну мені подію — 4 жовтня 2004 року на будівлі факультету журналістики МДУ відкрито меморіальну дошку професорові Московського університету і першому ректорові Київського університету М.О. Максимовичу — видатному вченому, етнографові, філологу, другові М.В. Гоголя. Микола Олександрович закінчив Московський університет, працював у Києві, очолював кафедру російської словесності в Київському університеті, його без перебільшення можна назвати батьком російськомовної наукової термінології. Це блискучий приклад нашого співробітництва.

Московський державний університет і сьогодні активно й плідно співпрацює з українськими університетами та інститу-

тами Національної академії наук України. Після розпаду Союзу перед університетською спільнотою постали абсолютно нові проблеми. Символічно, що 2 з'їзд Євразійської асоціації університетів відбувся в Києві на базі Київського університету ім. Т. Шевченка. 9 з'їзд, що відбувався у 2002 році, також приймав Київ. Тоді постала необхідність обговорити перспективи наших відносин і збереження єдиного освітнього простору для наших громадян.

Для Московського державного університету відносини з Україною завжди були еталоном дружби, взаєморозуміння і плідної співпраці. Уже майже 10 років у Севастополі функціонує філіал МДУ, у якому тисяча українських студентів отримує якісну фундаментальну освіту і дипломи Московського університету. Наші вчені також плідно співпрацюють у сфері астрономічних досліджень, створення зоряних каталогів і астрометрії, у галузі досліджень ядер активних галактик і фізики надмасивних чорних дір. Відзначаючи в цьому році 100-річчя астрономічної обсерваторії в Сімеїзі, створеної за ініціативою Пулковської обсерваторії, ми ще раз підкреслюємо, що вчені наших країн єдині.

Від імені університетів Росії, від кількохтисячного колективу МДУ вітаю Національну академію наук України й особисто Бориса Євгеновича Патона з ювілеєм, бажаю успіхів, нових досягнень, результативної і плідної роботи.

В.С. БАКІРОВ,

ректор Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна

Згадуючи про давні міцні традиції співпраці між Академією наук та університетами, проілюструю це на прикладі Харківського національного університету

ім. В.Н. Каразіна. Саму Академію 90 років тому заснували університетські професори, троє з них представляли Харківський університет: історик Д. Багалій, економіст